

Sygn. akt III A Ua 2360/13

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 9 lipca 2014 r.

Sąd Apelacyjny we Wrocławiu

Wydział III Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Stanisława Kubica
Sędziowie:	SSA Kazimierz Josiak SSA Grażyna Szyburska-Walczak (spr.)
Protokolant:	Katarzyna Sypień

po rozpoznaniu w dniu 9 lipca 2014 r. we Wrocławiu

na rozprawie

sprawy z wniosku H. L.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

o wyrównanie emerytury

na skutek apelacji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W.

od wyroku Sądu Okręgowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Jeleniej Górze

z dnia 4 września 2013 r. sygn. akt VII U 780/13

o d d a l a apelację.

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 11.03.2013 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. na podstawie art. 151 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego odmówił wnioskodawcy H. L. uchylenia decyzji z dnia 10.10. 2011 r. w części, w jakiej decyzja ta zawiesza, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych prawo do emerytury za okres od dnia 01.10.2011 r. do dnia 21.11.2012 r.

Wnioskodawca H. L. wniósł od powyższej decyzji odwołanie.

Wyrokiem z dnia 4 września 2013 r. Sąd Okręgowy w Jeleniej Górze zmienił zaskarżoną decyzję i poprzedzającą ją decyzję z dnia 10 października 2011 r. w ten sposób, że przyznał wnioskodawcy prawo do wypłaty emerytury za okres od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2013 r., a dalej idące odwołanie oddalił.

Sąd ten ustalił, co następuje:

Wnioskodawca H. L., ur. (...), nabył prawo do emerytury od dnia 01.10.2010 r. W tej dacie pozostawał w stosunku pracy z Urzędem Miasta w J..

Decyzją z dnia 10.10.2011 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w W. działając w oparciu o przepisy art. 103a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.) wstrzymał wypłatę emerytury od dnia 01.10.2011 r. z uwagi na kontynuowanie przez wnioskodawcę zatrudnienia bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał ją bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

W dniu 26.11.2012 r. H. L., powołując się na wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13.11.2012 r. (sygn. akt K 2/12), złożył wniosek o wznowienie postępowania w sprawie zawieszonoego świadczenia, wnioskując o wypłatę świadczenia niesłusznie zawieszonoego decyzją z dnia 10.10.2011 r.

Decyzją z dnia 27.12.2012 r. organ rentowy wznowił wypłatę emerytury wnioskodawcy od dnia 22.11.2012 r.

Decyzją z dnia 11.03.2013 r. organ rentowy, na podstawie art. 15 § 1 pkt 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, odmówił wnioskodawcy H. L. uchylecia decyzji z dnia 10.00.2011 r., znak: (...), w części, w jakiej decyzja ta zawieszono, na podstawie art. 28 ustawy z dnia 16.12.2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw w zw. z art. 103a ustawy z dnia 17.12.1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227 ze zm.), prawo do emerytury za okres od dnia 01.10.2011 r. do dnia 21.11.2012 r.

W tak ustalonym stanie faktycznym Sąd Okręgowy uznał odwołanie za uzasadnione w części dotyczącej wypłaty emerytury za okres od 01.10.2011 r. do 21.11. 2012 r.

Wnioskodawca nabył prawo do emerytury z dniem 1.10.2010 r., a zatem jego prawo nabyte w zakresie możliwości jednoczesnego kontynuowania zatrudnienia i pobierania emerytury podlega ochronie na zasadach wskazanych w cytowanym wyroku Trybunału Konstytucyjnego.

Nie podlegało natomiast uwzględnieniu żądanie wnioskodawcy co do zapłaty ustawowych odsetek. Terminem początkowym dla obliczenia biegu odsetek powinien być dzień ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego, a organ rentowy od tej daty nie powinien uchylać się od wypłaty świadczenia. Odmowa wypłaty emerytury za okres wcześniejszy, choć okazała się zasadna, to jednak nie stanowiła okoliczności, za którą odpowiedzialność ponosi organ rentowy, gdyż działał w zakresie obowiązujących przepisów i nie mógł samodzielnie zakwestionować ich konstytucyjności. Z chwilą ogłoszenia wyroku Trybunału Konstytucyjnego przestały istnieć negatywne przesłanki uniemożliwiające wypłatę przedmiotowego świadczenia, a jak wynika z akt sprawy wypłatę emerytury wnioskodawcy podjęto od dnia 22.11.2012 r. Dlatego też Sąd zmienił decyzję strony pozwanej w oparciu o przepis art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. w zakresie odmowy wypłaty emerytury począwszy od daty wstrzymania jej wypłaty, a co do żądania odsetek od zaległego świadczenia oddalił odwołanie na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Apelację od wyroku Sądu Okręgowego złożył organ rentowy, zarzucając naruszenie prawa materialnego – w szczególności art. 190 ust. 1 i 3 Konstytucji RP w odniesieniu do art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS przez błędną ich wykładnię i przyjęcie, że wnioskodawca ma prawo do wypłaty emerytury od 1 października 2011 r. do 21 listopada 2012 r.

Wskazując na powyższy zarzut organ rentowy wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie odwołania.

Sąd Apelacyjny zważył:

Apelacja jest bezzasadna.

Wyrokiem z 13 listopada 2012 r., sygn. akt K 2/12, Trybunał Konstytucyjny uznał, że art. 28 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. Nr 257, poz. 1726 oraz z 2011 r. Nr 291, poz. 1707) w związku z art. 103a ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2009 r. Nr 153, poz. 1227, z 2010 r. Nr 40, poz. 224, Nr 134, poz. 903, Nr 205, poz. 1365, Nr 238, poz. 1578 i Nr 257, poz. 1726, z 2011 r. Nr 75, poz. 398, Nr 149, poz. 887, Nr 168, poz. 1001, Nr 187, poz. 1112 i Nr 205, poz. 1203 oraz z 2012 r. poz. 118 i 251), dodanym przez art. 6 pkt 2 ustawy z 16 grudnia 2010 r., w zakresie, w jakim znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy, jest niezgodny z zasadą ochrony zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Z ustaleń faktycznych poczynionych w sprawie wynika, że prawo do emerytury wnioskodawca uzyskał z dniem 1 października 2010 r. Natomiast decyzją z 10 października 2011 r. organ rentowy wstrzymał wnioskodawcy od 1 października 2011 r. wypłatę emerytury wobec kontynuowania przez niego zatrudnienia u pracodawcy, na rzecz którego wykonywał pracę bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury.

Z powyższego wprost wynika, że wnioskodawca uzyskał prawo do emerytury w okresie, który został objęty wyrokiem Trybunału Konstytucyjnego z dnia 13 listopada 2012 r. Trybunał Konstytucyjny, rozpoznając przedmiotową sprawę, objął swoją kontrolą nie tylko art. 6 ustawy z dnia 16 grudnia 2010 r. o zmianie ustawy o finansach publicznych oraz niektórych innych ustaw, ale również art. 28 tejże ustawy, bowiem to on zawiera regulacje dotyczące zastosowania art. 6, a w konsekwencji art. 103a ustawy emerytalno-rentowej.

Art. 6 ustawy zmieniającej, w punkcie 1 zmienił brzmienie art. 103 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a w punkcie 2 dodał do ustawy o emeryturach i rentach z FUS nowy przepis, tj. art. 103a. Zgodnie z tym przepisem: prawo do emerytury ulega zawieszeniu bez względu na wysokość przychodu uzyskiwanego przez emeryta z tytułu zatrudnienia kontynuowanego bez uprzedniego rozwiązania stosunku pracy z pracodawcą, na rzecz którego wykonywał je bezpośrednio przed dniem nabycia prawa do emerytury, ustalonym w decyzji organu rentowego.

Przepis art. 103a ustawy emerytalno-rentowej, który zezwala na zawieszenie prawa do emerytury znalazł zastosowanie nie tylko do emerytów, którzy po jego wejściu w życie będą przechodzić na emeryturę, lecz na mocy wspomnianego art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r., znalazł zastosowanie również do emerytów, którzy nabyli prawo do emerytury na mocy wcześniejszych przepisów. W tym także do emerytów, którzy w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r., nabyli prawo do emerytury na warunkach, według których, nie istniał wymóg uprzedniego rozwiązania stosunku pracy, jako warunek pobierania świadczenia.

Trybunał Konstytucyjny zajął stanowisko, że w stosunku do tych emerytów, którzy uzyskali prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. przepis art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r., jest przepisem niekonstytucyjnym, bowiem narusza on zasadę zaufania obywatela do państwa i stanowionego przez nie prawa wynikającą z art. 2 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Przepis ten bowiem nakładał na osoby, które nabyły już prawo do świadczenia, skutecznie spełniając wówczas obowiązujące warunki (tj. osiągnęli wiek emerytalny i wykazali się odpowiednim stażem ubezpieczeniowym), by po raz kolejny wykazały swoje prawo do pobierania emerytury, poprzez spełnienie dodatkowego warunku, tj. rozwiązania dotychczasowego stosunku pracy.

Skutkiem wydanego przez Trybunał wyroku, jest utrata mocy obowiązującej przez art. 28 ustawy zmieniającej z dnia 16 grudnia 2010 r., z dniem 22 listopada 2012 r. w zakresie, w jakim przewiduje stosowanie art. 103a ustawy o emeryturach i rentach z FUS do osób, które nabyły prawo do emerytury przed 1 stycznia 2011 r., bez konieczności rozwiązania stosunku pracy.

Oznacza to tym samym, że obowiązek rozwiązania stosunku pracy z dotychczasowym pracodawcą, jako warunek realizacji nabytego prawa do emerytury, nie będzie miał zastosowania do osób, które nabyły prawo do emerytury w okresie od 8 stycznia 2009 r. do 31 grudnia 2010 r. Natomiast przepis ten pozostaje nadal w obrocie prawnym i znajduje zastosowanie do osób, które nabyły prawo do emerytury w momencie jego wejścia w życie i później, tj. od 1 stycznia 2011 r.

Należy przy tym podkreślić, że data wejścia w życie orzeczenia Trybunału Konstytucyjnego ma takie znaczenie, że powoduje zmianę obowiązującego do tej pory stanu prawnego przez wyeliminowanie z obrotu prawnego przepisu niezgodnego z Konstytucją, przy czym istotne jest prawidłowe zrozumienie ww. skutku. Mianowicie oceniany przez Trybunał Konstytucyjny przepis nie staje się niezgodny z Konstytucją od daty wejścia w życie wyroku Trybunału, lecz jest i był już niezgodny z ustawą zasadniczą w chwili wejścia w życie przepisu w brzmieniu nadanym mu przez ustawodawcę. Wyrok Trybunału Konstytucyjnego stanowi jedynie potwierdzenie niekonstytucyjności badanej regulacji od chwili jej wprowadzenia.

Odnosząc powyższe do rozpoznawanej sprawy należy stwierdzić, że w związku z tym, że wnioskodawca uzyskał prawo do emerytury od 1 października 2010 r., tj. w okresie mieszczącym się w ww. przedziale czasowym, przepis art. 28 ustawy zmieniającej z 16 grudnia 2010 r. w związku z art. 103a ustawy z 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z FUS, nie ma względem niego zastosowania. Wyrok Sądu Okręgowego przyznający wnioskodawcy prawo do wypłaty emerytury za okres od dnia 1 października 2011 r. do dnia 21 listopada 2012 r. jest zatem prawidłowy.

Mając powyższe na uwadze Sąd Apelacyjny na mocy art. 385 kpc oddalił apelację organu rentowego jako bezzasadną.